

IV.

Lefaiyrova nabídka.

Panama a volby z r. 1889.

Nebožtík Hlávka vždy urputně na tom trval, že Mladočeši na volby z r. 1889, jimiž ponejprv značně podvrátili posici staročeskou, měli peníze od vídeňských židů, kterým že záleželo na zničení Staročechů, aby se znemožnilo další trvání nenáviděné pravice. Že stály volby ty hodně peněz, ukazovaly všude skutečnosti, i nevěřilo se prostě, že by se vše bylo sebralo jen ve straně, třeba prý sám Dr. V. Škarda dal několik tisíc zlatých, začož se pak strana cítila zavázanou zvoliti ho do zemského výboru. Také hr. K. Buquoy vypravoval, že ve Vídni to lidem ukrutně vrtalo mozkiem, odkud vzali Mladočeši tolik peněz na volby. Říkalo se, že odněkud musili peníze dostat; jen odkud? Možná však dost, že vše bylo pouhou kombinací a že peníze na volby byly jen ve straně samé sebrány. Byly-li však upotřebeny peníze cizí, mohly to býti také francouzské. Ony spíše nežli německé. Nikdy jsem v tom směru arci neměl v ruce důkazu, leč prapodivnou náhodou jsem připadl na tak zajímavé indicie, že snad by bylo škoda, kdyby věc tak zvláštní, známá z žijících nyní Staročechů snad už jen mně, měla upadnout docela v zapomenutí. Málo komu jsem se i tehdá, když jsme byli s Mladočechy v nejkřutějším boji, o ní zmínil, neboť obsahuje podezření divnou shodou okolností podporované, než přece třeba liché. Se vši výhradou ji tedy svěřuji papíru.

Bylo už v pohnuté době punktační, když jednou Riegra, jenž právě přijel z Malče, hned ráno navštívil Dr. Vilém Gabler, starý, důvěrný jeho přítel. Seděli jsme u snídaně a hovořili o úpadku strany staročeské a j. p., když tu najednou Gabler vyhrkne: »Mohli jste tenkrát ty peníze od Lefaiyra vzít, když Vám je tak po lopatě nabízel; byli byste přece více mandátů udrželi.« Rieger se zachmuřil poněkud, byl zjevně nemile dotčen, že Gabler to přede mnou prozrazuje, neboť sám nikdy se přede mnou o ničem podobném nezmínil, ač jsem Lefaiyra poznal, když byl u něho hostem. Lefaiyre byl francouzský diplomat, jenž sloužil jako ministr-résident kdesi v Americe Jižní, r. 1888 měl nějaké posláni na balkánském

poloostrově a navštívil, nevím, zda na cestě tam či na zpáteční, též Riegra, při kteréž příležitosti jsem ho osobně poznal. Byl dobrým přítelem Picota, jenž býval konsulem (tuším) v Bělehradě a pěstoval slovanské styky, zejména pak se znal také s našimi lidmi, Riegrem, Tonnerem a j.

Vida však Rieger, že Gabler už věc problebt a já s údivem tázavě na něho hledím, vysvětlil mi, že šlo panu Lefairoví, důvěrníku francouzské vlády, o to, získat Čechy k rozhodnému parlamentárnímu odporu proti trojspolku, a že pro ten případ nabízel Riegrovi pro potřeby strany peníze. Rieger však že poukázal na nesnadné postavení strany staročeské ve Vídni, na její spojení s konservativními Němci a Poláky a zvláště na to, že náš odpor by trojspolek nezmařil, kdežto by nás jistě přivedl k újmě národa v choulostivý rozpor s korunou. Nato Lefaivre odešel a měl schůze s Mladočechy, jednu u prof. Čelakovského ve Skrétové ulici na Vinohradech, při níž byli Tilšer, Tůma, E. Grégr a nevím ještě kdo. Až potud jdou fakta. Jisto jest dále, že Soběslav Pinkas, korespondent francouzských listů, neustával tehdy francouzskému světu líčiti jako podstatnou a domínující stránku mladočeské politiky její odpor proti trojspolku a že ještě v prvních časích punktačních, navštívil mne jednou, chtěl seznati názor můj o punktacích s hledišťe zahraniční politiky a mrzel se, když jsem mu řekl, že s ní nemají co činit.

Mluvě brzo po řečeném odhalení Gablerově s Tonnerem pravil jsem mu žertem, ví-li, že proti nám snad ve volbách naposledy bojovaly peníze z panamského pramene? (Ve Francii tehdy finanční skandály souvisící s panamskou záležitostí působily veliké vzrušení.) Tonner, k mému podivu, nebyl vypravováním toho, co jsem od Gablera a Riegra uslyšel, ani velmi překvapen, nýbrž pravil: »Ale vždyť by to ani nebyly první francouzské peníze, jež přišly pro politický účel do Čech. První — podotkl se svým charakteristickým čtveráckým úsměvem — jsem bral já.« — A tu mi vypravoval, že jako redaktor »Correspondance slave« prostřednictvím Picotovým bral vládní subvenci francouzskou, kdežto ve veřejném mínění českém se mělo za to, že list ten ze svého vydržuje zámožný tehdy Emanuel Kittl (otec nápotomní slavné zpěvačky sl. Destinovy) z pouhého francouzsko-českého nadšení.

